

CYFARFOD :	Y CYNGOR
DYDDIAD:	5 MAWRTH 2020
PENNAWD:	ADOLYGIAD O'R DOSBARTHIAU PLEIDLEISIO A'R MANNAU PLEIDLEISIO
PWRPAS	CEISIO CYMERADWAETH Y CYNGOR I GANLYNIADAU'R ADOLYGIAD
ARGYMHELLIAD	FOD Y CYNGOR YN CYMERADWYO CANLYNIADAU'R ADOLYGIAD O DDOSBARTHIAU PLEIDLEISIO A'R MANNAU PLEIDLEISIO YN ETHOLAETHAU SENEDDOL ARFON A DWYFOR MEIRIONNYDD
AELOD CABINET	CYNGHORYDD NIA JEFFREYS, AELOD CEFNOGAETH GORFFORAETHOL, LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A GWASANAETHAU CYFREITHIOL
AWDUR:	IWAN EVANS, PENNAETH GWASANAETHAU CYFREITHIOL

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

1.1 Cymeradwyo canlyniadau'r adolygiad o ddosbarthiadau pleidleisio a'r manau pleidleisio yn etholaethau seneddol Arfon a Dwyfor Meirionnydd yn dilyn cyfnod ymgynghori.

2. Y RHESWM PAM Y CEISIR PENDERFYNIAD

2.1 Mae'n ofynnol i Awdurdodau Lleol rannu'u hardal i ddosbarthiadau pleidleisio ar gyfer etholiadau seneddol, ac i ddynodi manau pleidleisio ar gyfer y dosbarthiadau pleidleisio hyn. O dan Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 a Rheoliadau Arolwg Dosbarthiadau Pleidleisio a Mannau Pleidleisio (Etholiadau Seneddol) 2006 mae'n ofynnol hefyd i'r Cyngor adolygu pob dosbarth pleidleisio a'r manau pleidleisio bob pum mlynedd.

3. CEFNDIR

3.1 Dosbarth Pleidleisio yw'r ardal oddi fewn i'r etholaeth, ward neu ranbarth lle y gellir pennu man pleidleisio sy'n gyfleus i etholwyr. Man pleidleisio yw'r adeilad neu'r ardal lle bydd gorsafoedd pleidleisio yn cael eu dewis gan y Swyddog Canlyniadau (Gweithredol).

3.2 Cyn belled ag y bo hynny'n rhesymol ac yn ymarferol, mae'n rhaid i'r awdurdod ddynodi manau sy'n hawdd i etholwyr sydd ag anableddau eu cyrraedd. Fodd bynnag, rhaid i'r awdurdod ystyried anghenion yr holl etholwyr, ac ni ddylai ddynodi man sydd mor bell i ffwrdd oddi wrth y rhan fwyaf o'r etholwyr yn y dosbarth pleidleisio, nes bod yn anghyfleus iddynt gyrraedd yno.

3.3 Dylid nodi bod adolygu manau pleidleisio yn broses barhaus ac nad oes dim i rwystro gwneud newidiadau ar unrhyw adeg cyn yr adolygiad statudol

nesaf. Bydd y sefyllfa felly yn parhau i gael ei monitro, a gwneir unrhyw newid mewn ymgynghoriad â'r aelod lleol.

3.4 Bydd aelodau yn ymwybodol bod newidiadau i drefniadau etholiadol llywodraeth leol ar y gweill yn sgîl adolygiad diweddar Comisiwn Ffiniau Cymru. Pan gaiff y newidiadau yma eu gweithredu bydd angen adolygiad pellach o'r trefniadau pleidleisio cyn yr Etholiadau Llywodraeth Leol yn 2022.

4. YR ADOLYGIAD

4.1 Fel rhan o'r adolygiad, cyhoeddwyd rhybudd cyhoeddus o'r adolygiad ynghyd â manylion am y dosbarthiadau a gorsafoedd pleidleisio presennol. Anfonwyd copïau i bartïon allai fod â diddordeb, megis aelodau Cyngor Gwynedd, cynghorau tref a chymuned y sir a'r pleidiau gwleidyddol. Gofynnwyd hefyd am sylwadau Grwpiau Mynediad y sir fel personau sydd ag arbenigedd penodol mewn perthynas â mynediad i adeiladau neu gyfleusterau i bobl â gwahanol fathau o anabledd. Wrth gysylltu, eglurwyd y byddai o fudd cael awgrymiadau am leoliad arall, pe mynegid pryderon ynghylch â gorsaf bleidleisio benodol

4.2 Mae'n ofynnol fel rhan o'r broses i'r Swyddog Canlyniadau Gweithredol wneud sylwadau ar y gorsafoedd. Roedd y sylwadau hyn wedi eu cynnwys yn y wybodaeth a gyhoeddwyd ac i'w gweld yn Atodiad 1.

5. YMATEB I'R YMGYNGHORI

5.1 Derbyniwyd chwe ymateb i'r ymgynghoriad. Mynegwyd pryder ynglŷn â dwy orsaf gan nad oeddynt yn ddelfrydol o safbwynt mynediad i bobl anabl. Y gorsafoedd hyn oedd gorsaf Tal-y-Bont (Capel Bethlehem) a gorsaf Ysgol Santes Helen, Caernarfon. Serch hynny roedd yr ymatebwyr hefyd yn cydnabod prinder llefydd amgen priodol ar hyn o bryd. Yn achos Ysgol Santes Helen mae cadarnhad wedi ei dderbyn erbyn hyn bod trefniadau mewn lle ar ddiwrnod pleidleisio i osod ramp i gynorthwyo mynediad. Roedd y sylwadau eraill a dderbyniwyd (gan gynghorau cymuned) yn cadarnhau eu bod yn fodlon gyda'r trefniadau presennol.

5.2 Fel canlyniad i'r adolygiad nid oes unrhyw newidiadau yn cael eu hargymell i'r dosbarthiadau pleidleisio ar hyn o bryd. Mae dwy orsaf bleidleisio newydd wedi eu pennu i gymryd lle rhai nad ydynt bellach ar gael neu'n addas, ac maent eisoes wedi eu defnyddio yn yr etholiadau diweddar. Mae parhad defnydd un orsaf bresennol yn ddibynnol ar ddyfodol yr adeilad ble mae wedi ei lleoli .

6. Y PWYLLGOR ARCHWILIO A LLYWODRAETHU

Cyflwynwyd yr adroddiad i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar 13 Chwefror 2020 a benderfynodd dderbyn canlyniadau'r adolygiad a'i gymeradwyo i'w gyflwyno i'r Cyngor Llawn.

7. ASESIAD EFFAITH CYDRADDOLDEB

7.1 Mae Asesiad Effaith Cydraddoldeb wedi ei gwblhau ac wedi ei atodi fel Atodiad 2. Ni ganfyddwyd unrhyw ardrawiadau negyddol arwyddocaol yn deillio o'r argymhelliad.

8. ARGYMHELLIAD

8.1 Bod y Cyngor yn cymeradwyo canlyniadau'r adolygiad o ddosbarthiadau pleidleisio a'r manau pleidleisio yn etholaethau seneddol Arfon a Dwyfor Meirionnydd.

Barn yr aelod lleol

Dim yn berthnasol

Barn y swyddogion statudol

Y Swyddog Monitro:

Mae'r Gwasanaethau Cyfreithiol wedi paratoi yr adroddiad. Nid oes gennyf sylwadau i'w hychwanegu ynglŷn a phriodoldeb

Y Pennaeth Cyllid:

Dim i'w hychwanegu i'r adroddiad o safbwynt priodoldeb ariannol.